

stillede en mindre Fordring end ifjor, idet der nemlig iaar forlanges 21,200,000 Kr., medens der ifjor forlangtes 21,300,000 Kr., men denne formindskede Fordring er kun tilfyneladende, den er ganske illusorisk. Forslagets Anmærkninger indeholde nemlig en samlet Plan — jeg maa meget billige, at en saadan er fremsat — og denne Plan omfatter langt, langt større Beløb. Naar jeg imidlertid siger, at det er en samlet Plan, er dette Udtryk heller ikke ganske korrekt; thi atter herved maa man erindre, at eet Punkt, og det om end ikke Hovedpunktet, saa dog i alt Fald et Punkt, der har en overordentlig stor Vægt, endnu staar bagved og kun antydningssvis træder frem, nemlig Spørgsmaalet om Kjøbenhavns Landsbefæstning. De Antydninger, som Forslaget derom indeholder, ere imidlertid vistnok ikke tilfredsstillende for Noget, hverken for dem, der ere imod denne Plan, eller for dem, som ere for den. Endnu have vi altsaa ikke naaet en fuldstændig omfattende Plan for det hele Forsvarsvæsen, men vi ere dog komne et betydeligt Skridt videre, idet vi nu kunne se, hvilket Beløb, man kan have Udsigt til, der vil blive Spørgsmaal om. Det Hovedpunkt, som man ifjor fra dette Things Side opstillede og fastholdt overfor de Foranstaltninger, som man foreslog — altsaa bortset fra de Betingelser, som vare knyttede dertil — var det, at man i intet Tilfælde vilde have en permanent Befæstning om Kjøbenhavn. Dette var i Grunden Kjernepunktet i Sagen ifjor, og Grunden dertil var den, at man selv i den Begyndelse, som da var bragt i Forslag, havde tilstrækkelig Antydning af, hvad vi siden maatte komme til, hvorefter vi maatte erkjende, at Fordringerne vilde vise sig at voge saa stærkt, at de oversteg saavel vore militære som vore finansielle Kræfter. I det Forslag, som Regjeringen iaar har forelagt, har man Bevis for, at de Forventninger, vi ifjor nærede, vare fuldstændig rigtige og begrundede; naar man ifjor udtalte, at det kun var Begyndelsen til noget langt Større, have vi her Beviset derved. Naar man ifjor syntes saa stærkt at ville forsøge, at man med Hensyn til Kjøbenhavns Søbefæstning kunde blive staaende ved det store Fort paa Middelgrundens Nordspids, vil jeg kun minde om, at der strax her i Salen blev gjort den Indvendning derimod, at vi af Sagkyndiges Erklæring vidste, at det paa ingen Maade var tilstrækkeligt, men at der maatte en Række af Forter til for at dække Kjøbenhavn fra Søiden, naar en saadan Dækning skulde være fuldstændig. Der fremtræder nu Forslag om to egentlige Søforter og to Landbatterier, men jeg frygter for, at vi paa dette Punkt ikke dermed have naaet Grændsen, hvis vi overhovedet nogenstunde naae den, thi selv om vi fik disse to Forter paa Middelgrundens Nordspids og Sydspids, vilde der endda være et Fjærand derimellem, hvor fjendtlige Skibe kunne ligge udenfor virksom Studlinie. Jeg antager derfor, at vi endnu ville

komme til at forhandle om Anlægget af et Fort paa Saltholmen og maaske af et Fort, som kom til at ligge nordligere end det i sin Tid forslaaede Fort paa Stubben; men det, som allerede her foreligger, viser jo tilstrækkelig Udviklingens Gang. Der var ifjor Tale om en Bevilgning af 10^{1/2} Millioner til Middelgrundsfortet; men nu ere de Fordringer, som gjøres til Kjøbenhavns Befæstning fra Søiden, stegne til 26^{1/2} Millioner, altsaa en Stigning af over 150 pCt. i Løbet af 1 Aar. Skal Udviklingen gaa videre i denne Retning, vil man se, at de noget overdrevne Ytringer, som kom fra de ærede Medlemmer for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) og Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær), ikke vare saa ganske urimelige, som ærede Medlemmer syntes at antage. Ved Siden deraf staa vi ved det i Anmærkningerne antydede Forslag om Kjøbenhavns Befæstning fra Landfiden, hvortil der er nævnt den bestemte Sum af 14 Millioner Kr. Jeg tror ikke, der er Noget her i Salen, som knytter nogen synderlig Forventning til dette Sals Paalidelighed, og det saa meget mindre, som Regjeringen ikke har kunnet sige Andet derom, end at der ingen Bestemmelse kan tages om, hvorledes denne Fæstning skal indrettes, og at Indretningen ikke kan ske for dette Beløb, derom kan der vistnok ikke være delte Meninger. Ved Siden deraf skal jeg minde om, hvad vi igaar hørte fra sagkyndig Side, nemlig at det Forslag, som her antydningssvis er fremkommet fra Regjeringens Side, alligevel vilde lade Hæren uden et Støttepunkt, uden en Reduit. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 3die Valgkreds (Lvermoes) opfattede dette Forslag som en Opgivelse af at tilvejebringe en saadan Reduit, idet han sagde, at den Foranstaltning, som her var foreslaaet, saavde Betingelserne for at kunne afgive et Støttepunkt for Hæren. Det vil altsaa deraf ses, at man, selv om man naaede til de Foranstaltninger, som her ere antydede, dog endnu langt fra vilde være naaet til at fyldstgjøre de Fordringer, som — og det vistnok med Rette — stilles fra sagkyndig Side. Lægge vi nu de 26^{1/2} Millioner til de 14 Millioner, fremkommer der altsaa et Beløb af 40^{1/2} Million, som maa antages at være knyttede til Kjøbenhavns Befæstning. Det er som sagt min Dørbekræftelse, og jeg opfatter det ogsaa som Thingets Anskuelse fra ifjor, at man paa ingen Maade er tilbøjelig til at binde sig, saaledes til Kjøbenhavns Befæstning, ikke alene af den Grund, at denne Foranstaltnings Udførelse vilde overstige vore Kræfter saavel de finansielle som de militære, men tillige og maaske endog i første Række af politiske Grunde. Vi have i Europa, saavidt mig bekendt, kun eet Exempel paa, at en Hovedstad er gjort til Fæstning, og det er Paris. Vi have ikke saa Ligheber imellem Danmark og Frankrig, og da navnlig den, at Hovedstaden for begge Landes Vedkommende spiller en saa fremragende Rolle, at den maaske er større end ønste-